ARREST VAN HET HOF
VAN 5 APRIL 1979 [1]

Italiaanse republiek
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Monetaire compenserende bedragen"

Zaak 11/78

Samenvatting

1. *Landbouw — Verwerkte produkten — Monetaire compenserende bedragen — Toepassing — Voorwaarde — Invloed van de compenserende bedragen voor de basisprodukten op de prijs van de verwerkte produkten*
   (Verordening nr. 974/71 van de Raad, art. 2, lid 2)

2. *Landbouw — Monetaire compenserende bedragen — Groepen produkten — Toepassing — Commissie — Beoordelingsvrijheid*

1. De toepassing van de compenserende bedragen op verwerkte produkten is voldoende gerechtvaardigd wanneer de compenserende bedragen voor de basisprodukten een aanzienlijke invloed hebben op de prijs van de verwerkte produkten.

2. De Commissie is niet gehouden compenserende bedragen vast te stellen voor alle produkten van een groep, doch zij kan de noodzaak om compenserende bedragen toe te passen hetzij per produkt, hetzij per groep produkten beoordelen.

In zaak 11/78,

ITALIAANSE REPUBLIEK, ten deze vertegenwoordigd door haar ambassadeur A. Maresca als gemachtigde, bijgestaan door I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Italiaanse ambassade,

verzoekster,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur C. Maestripieri als gemachtigde, en domicilie

1 — Procestaal: Italiaans.

gekozen hebbende te Luxemburg bij haar juridisch adviseur M. Cervino, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

en

IERSE REPUBLIEK, ten deze vertegenwoordigd door J. Murray, barrister-at-law, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Ierse ambassade,

interveniënte,

betreffende verzoek tot nietigverklaring van

— verordening (EEG) nr. 2657/77 van de Commissie van 30 november 1977 inzake de toepassing van monetaire compenserende bedragen op bepaalde produkten die niet onder bijlage II van het Verdrag vallen (PB L 308 van 1977, blz. 48);

— verordening (EEG) nr. 800/77 van de Commissie van 20 april 1977 tot wijziging van de in verordening (EEG) nr. 572/76 tot vaststelling van de monetaire compenserende bedragen opgenomen lijst van de produkten waarvoor de monetaire compenserende bedragen gelden (PB L 97 van 1977, blz. 18) voor zover zij, bij verordening nr. 2657/77, voorziet in de handhaving, na 31 december 1977, van de toepassing der monetaire compenserende bedragen op de produkten bedoeld in bijlage I, deel 8, van verordening (EEG) nr. 572/76 en vallende onder de onderverdelingen 17.04 D, 18.06 B, 18.06 C, 19.08 B en 21.07 C,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president van de Eerste Kamer, waarnemend president, Mackenzie Stuart, president van de Tweede Kamer, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe, G. Bosco en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: H. Mayras
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten en de schriftelijk voorgedragen argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Verordening nr. 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB L 106 van 1971, blz.1), machtigt de Lid-Staten in artikel 1, lid 1, monetaire compenserende bedragen (hierna te noemen: mcb's) te heffen en toe te kennen bij de invoer, respectievelijk de uitvoer van de in lid 2 omschreven produkten:

„... produkten waarvoor in het kader van de gemeenschappelijke ordening der landbouwmarkten is voorzien in interventiemaatregelen; ... produkten waarvan de prijs afhankelijk is van die van de sub a bedoelde produkten en die hetzij onder de gemeenschappelijke ordening der markten vallen, hetzij het voorwerp zijn van een specifieke regeling krachtens artikel 235 van het Verdrag".

Volgens lid 3 van genoemd artikel, zoals gewijzigd bij verordening nr. 2746/72 van de Raad van 19 december 1972 (PB L 291 van 1972, blz. 148), worden de bepalingen van lid 1

„... slechts toegepast voor zover de toepassing van de in dit lid bedoelde monetaire maatregelen verstoringen zou veroorzaken in de handel in landbouwprodukten".

Artikel 4 van de verordening bepaalt:

„Er wordt geen compenserend bedrag vastgesteld wanneer het in artikel 2, lid 1, bedoelde percentage in geen der Lid-Staten hoger is dan 2,5 %" (Dit percentage heeft betrekking op het verschil tussen de officiële wisselkoers van de betrokken munt en de „groene" koers).

Bij verordening nr. 800/77 werd een aantal goederen aan het stelsel der mcb's onderworpen. Het betreft verscheidene suikerwerken, consumptie-ijs, chocolade en produkten welke cacao bevatten, banketbakkerswerk, gebak en biscuits en verschillende produkten voor menselijke consumptie.

De tweede en derde overweging van die verordening luiden als volgt:

„... dat de monetaire compenserende bedragen slechts betrekking hebben op een gedeelte van de op basis van landbouwprodukten verkregen produkten die niet onder bijlage II van het Verdrag vallen en krachtens artikel 235 van het Verdrag aan een specifieke regeling zijn onderworpen; dat deze bedragen daarentegen wel worden toegepast op alle landbouwprodukten waaruit de bovendoelde produkten worden vervaardigd;

... dat deze situatie tot distorsies van de mededinging kan leiden, met name gezien het hoge niveau van de thans geldende monetaire compenserende bedragen; dat voor verwerkte produkten waarvoor geen monetaire compenserende bedragen gelden, het prijsverschil bij de basisprodukten zo groot is geworden dat het, gelet op de bijzondere situatie op de markt van sommige gevoelige produkten, noodzakelijkerwijze een grote invloed moet hebben op de mededingingsvoorwaarden voor de verwerkte produkten."

De zesde overweging houdt in dat de economische situatie van de betrokken, niet onder bijlage II van het Verdrag val-

lende produkten vóór het einde van het jaar opnieuw zal worden onderzocht. Artikel 2, lid 2, tweede alinea, van de verordening bepaalt dan ook dat voor de produkten van de onderverdelingen 17.04 D (suikerwerk zonder cacao, behalve zoethoutextract, kauwgom en „witte chocolade"), 18.06 B (consumptie-ijs dat cacao bevat), 18.06 C (chocolade en suikerwerken welke cacao bevatten) 19.08B (banketbakkerswerk, gebak en biscuits, behalve „ontbijtkoek") en 21.07 C (consumptie-ijs zonder cacao) de mcb's slechts tot uiterlijk 31 december 1977 van toepassing zijn.

De vaststelling van verordening nr. 800/77 werd voorafgegaan door de beschikking van de Commissie van 23 maart 1977, waarbij Ierland werd gemachtigd voor bepaalde verwerkte landbouwprodukten vrijwaringsmaatregelen te nemen op grond van artikel 135 Toetredingsakte (PB L 97 van 1977, blz. 29). Ingevolge deze beschikking was Ierland gerechtigd om tot en met 31 december 1977 een bedrag te heffen bij invoer vanuit het Verenigd Koninkrijk en een bedrag toe te kennen bij uitvoer naar dat land van de verwerkte landbouwprodukten van de posten 17.04 D, 18.06 B, 18.06 C, 19.08 B en 21.07 C. In de considerans van deze beschikking wordt opgemerkt dat:

„... de geheven of toegekende compenserende bedragen ... (betreffende) de basisprodukten ... voor het Verenigd Koninkrijk 34,7 % en voor Ierland 10,4 % bedragen; dat deze situatie, die voor de betrokken producenten in Ierland resulteert in een relatief nadeel van 24,3 % voor de kosten van de basisprodukten, aanleiding kan geven tot distorsie van de concurrentie tussen de betrokken Lid-Staten voor de handel in de verwerkte landbouwprodukten die in de Ierse aanvraag zijn vermeld; ... dat deze situatie, die sinds november 1976 acuut is, voor de betrokken sectoren in Ierland aanleiding heeft gegeven tot ernstige moeilijkheden ...

De aldus bij deze bilaterale regeling tussen het Verenigd Koninkrijk en Ierland ingevoerde mcb's zijn vervangen door nieuwe bedragen, opgenomen in de bijlage bij de beschikking van de Commissie van 4 mei 1977 tot wijziging van de beschikking van 23 maart 1977 (PB L 123 van 1977, blz. 18). Volgens artikel 3 daarvan traden deze tweede beschikking alsmede de beschikking van 23 maart 1977 buiten werking op de dag waarop verordening nr. 800/77 in werking zou treden (23 mei 1977).

Verordening nr. 800/77 is vastgesteld zonder dat de bevoegde beheerscomité's binnen de door hun voorzitter vastgestelde termijn advies hadden uitgebracht.

De toepasselijkheid van verordening nr. 800/77 is bij verordening nr. 1051/77 van 18 mei 1977 (PB L 125 van 1977, blz. 34) verlengd tot 4 juli 1977. Ter voorkoming van speculatieve handelsstromen die kunnen leiden tot verleggingen van het handelsverkeer, werd vervolgens bij verordening nr. 1123/77 van 27 mei 1977 (PB L 123 van 1977, blz. 51) bepaald dat de mcb's gedurende een bepaalde periode niet zouden worden toegepast.

De Italiaanse regering heeft de Commissie bij brief van 24 oktober 1977 herinnerd aan haar verzet tegen de beoogde verlenging van de geldigheidsduur van verordening nr. 800/77. Tot deze verlengingen voor onbepaalde tijd werd besloten bij verordening nr. 2657/77 van 30 november 1977. Ook deze verordening werd vastgesteld zonder dat de bevoegde beheerscomité's binnen de door hun voorzitter vastgestelde termijn advies hadden uitgebracht.

Het beroep van de Italiaanse regering, ingesteld op 25 januari 1978, is op 2 februari 1978 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Het Hof heeft, op rapport van de rechterrapporteur en gehoord de advocaat-gene-

raal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij verzoekschrift, ingeschreven ter griffie van het Hof op 10 oktober 1978, verzocht de Ierse republiek om toelating tot interventie in de zaak ter ondersteuning van de conclusies van de Commissie.

Bij beschikking van 11 oktober 1978 heeft het Hof de interventie toegestaan.

II — Conclusies van partijen

De *Italiaanse republiek* concludeert dat het den Hove behage:

— verordening nr. 2657/77 van de Commissie van 30 november 1977 nietig te verklaren;

— verordening nr. 800/77 van de Commissie van 20 april 1977 nietig te verklaren voor zover zij, bij wege van verordening nr. 2657/77, voorziet in de handhaving, na 31 december 1977, van de toepassing der mcb's op de produkten bedoeld in bijlage I, deel 8, van verordening nr. 572/76 en vallende onder de onderverdelingen 17.04 D, 18.06 B, 18.06 C, 19.08 B en 21.07 C;

— verweerster in de kosten te verwijzen.

De *Commissie van de Europese Gemeenschappen* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep te verwerpen;

— verzoekster in de kosten te verwijzen.

De *Ierse republiek* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep ongegrond te verklaren;

— het beroep te verwerpen.

III — Middelen en argumenten van partijen

De feiten

De *Italiaanse regering* betoogt dat verordening nr. 800/77 is aangenomen zonder een nauwkeurig en volledig onderzoek van de ontwikkeling van de handel in de betrokken produkten in de gehele Gemeenschap.

De *Commissie* betoogt dat zij tussen de datum van de Ierse aanvraag en de vaststelling van verordening nr. 800/77 door overvloedige statistische gegevens gestaafde mededelingen van de Ierse en de Deense regering heeft ontvangen, alsmede gegevens van de Britse en de Duitse regering. Daarnaast is zij door de betrokken economische kringen verscheidene malen aangespoord, zodat zij, de van haar eigen diensten ontvangen gegevens mede in aanmerking genomen, beschikte over een volledig overzicht van de situatie in de betrokken sector.

De ontvankelijkheid

In haar verweerschrift uit de *Commissie* haar twijfels over de ontvankelijkheid van het beroep waar dit strekt tot nietigverklaring van verordening nr. 800/77 „voor zover zij, bij wege van verordening nr. 2657/77, voorziet in de handhaving, na 31 december 1977, van de toepassing van de mcb's " voor de betrokken produkten. De door de Italiaanse regering aangevoerde middelen betreffen niet de verlenging zelf, noch de economische situatie in november 1977, doch zijn gericht op de redenen die ten grondslag liggen aan de vaststelling van verordening nr. 800/77.

De *Italiaanse regering* merkt in repliek op dat verordening nr. 2657/77, waarbij de mcb's met ingang van 1 januari 1978 opnieuw werden ingevoerd om dezelfde redenen en met dezelfde rechtvaardigingsgronden als die welke voor de vaststelling van verordening nr. 800/77 waren aangevoerd, een nieuw besluit is en niet slechts een bevestiging vormt van verordening nr. 800/77. Bij gevolg is zij gerechtigd de in haar verzoekschrift opgesomde

middelen aan te voeren tegen de redenen die hebben geleid tot de vaststelling van verordening nr. 800/77 en die dezelfde zijn als die welke aan verordening nr. 2657/77 ten grondslag liggen. Het onderscheid dat de Commissie maakt tussen de situatie in november 1977 en die van april 1977, is geheel kunstmatig.

Volgens de *Commissie* vinden de.in haar verweerschrift geuite twijfels bevestiging in de omstandigheid dat, indien het tegen verordening nr. 2657/77 gerichte beroep gegrond is, het door de Italiaanse regering verdedigde belang geheel zou zijn gered, doordat de toepassing van de mcb's op de betrokken produkten dan sinds 1 januari 1978 onwettig zou zijn.

Ten gronde

A — Verordening nr. 2657/77 *i)* misbruik van bevoegdheid, gebrekkige motivering en schending van wezenlijke vormvoorschriften; *ii)* schending van het beginsel inzake de bescherming van het gerechtvaardigd vertrouwen

Volgens de *Italiaanse regering* heeft de Commissie, gesteld al dat zij de toepassing van de mcb's op de onderhavige produkten over een discretionaire bevoegdheid beschikt, deze bevoegdheid in artikel 2, lid 2, tweede alinea van verordening nr. 800/77 zelf willen beperken, dat wil zeggen, de uitoefening van die bevoegdheid willen begrenzen tot de niet voor verlenging vatbare datum 31 december 1977.

Bij gevolg maakt de Commissie misbruik van haar discretionaire bevoegdheid door, zonder dat de situatie „... belangrijk is gewijzigd ... " (derde overweging van verordening nr. 2657/77), te besluiten dat de mcb's voor onbepaalde tijd zullen worden toegepast. Dit temeer daar zij geen enkele rechtvaardiging naar voren heeft gebracht. Integendeel, de voorlaatste overweging van verordening nr. 2657/77 bevestigt dat de situatie op 30 november 1977 in wezen dezelfde was als op 20 april1977.

Dezelfde overwegingen brengen de Italiaanse regering tot de opvatting dat de Commissie zich schuldig heeft gemaakt aan schending van wezenlijke vormvoorschriften, daar zij aan de belanghebbenden, waaronder de Lid-Staten, niet de werkelijke redenen voor de vaststelling van verordening nr. 2657/77 heeft bekendgemaakt.

Daarnaast is het beginsel inzake bescherming van het gerechtvaardigd vertrouwen geschonden doordat een dermate onvoorwaardelijke en strikte termijn werd vastgesteld, dat men ervan mocht uitgaan dat de mcb's na 31 december 1977 niet meer zouden worden toegepast. De omstandigheid dat verordening nr. 2657/77 een maand voor het verstrijken van die termijn in werking is getreden, zou in normale omstandigheden voldoende moeten zijn ter bescherming van het gerechtvaardigd vertrouwen, maar niet wanneer een uiterste termijn niet voor verlenging vatbaar is verklaard („... uiterlijk ...") en de vaststelling van een dergelijke termijn niet gebruikelijk is bij maatregelen waarbij mcb's worden ingesteld.

De *Commissie* antwoordt dat de „dies ad quem" bij mcb's niet kan worden vastgesteld zonder de bij het eventueel vermelde einde van de termijn bestaande situatie in aanmerking te nemen. De uitlegging van de Italiaanse regering leidt tot de absurde conclusie dat de Commissie de mcb's had moeten afschaffen ongeacht de monetaire situatie aan het einde van het jaar. Het is onmogelijk de term „uiterlijk" in artikel 2 van verordening nr. 974/71 uit te leggen als aanduiding van een uiterste datum waarvan niet kan worden afgeweken. Een bezonnen

economisch waarnemer zou hebben moeten concluderen dat de aan het einde van het jaar te nemen maatregelen noodzakelijkerwijze afhingen van de situatie die dan op de valutamarkten zou bestaan.

De *Italiaanse regering* merkt in repliek op dat, indien de Commissie zich het recht wil voorbehouden de door de bestaande situatie vereiste monetaire maatregelen op landbouwgebied te nemen, zij geen termijn voor hun toepassing mag vaststellen. Indien zij zich daarentegen met het oog op een bepaalde situatie een tijdslimiet stelt, kan zij zich slechts aan de verplichting tot inachtneming van deze limiet onttrekken door vast te stellen en aan te tonen dat de situatie zich heeft gewijzigd.

De *Commissie* antwoordt dat zij zich eind november 1977 slechts had te bekommeren om de vraag of aan de voorwaarden van verordening nr. 974/71 was voldaan, dat wil zeggen of de omstandigheden die de toepassing van de mcb's noodzakelijk hadden gemaakt, nog steeds aanwezig waren. In dat geval kon de geldigheid van verordening nr. 2657/77 niet in twijfel worden getrokken. De Italiaanse regering had veeleer de vraag moeten stellen of de vermelding van een definitieve termijn in verordening nr. 800/77 geldig was. In werkelijkheid ziet de Commissie zich niet gesteld voor het door de Italiaanse regering geschetste alternatief: de vermelding van een uiterste datum betekent alleen dat zij de mcb's niet kan blijven toepassen zonder daartoe een nieuwe verordening vast te stellen. Deze oplossing is noodzakelijk door de veranderlijkheid en wisselvalligheid van de monetaire situatie in de Gemeenschap.

Voor de motivering van verordening nr. 2657/77 en het beginsel inzake bescherming van het gerechtvaardigd vertrouwen verwijst de Commissie naar de rechtspraak van het Hof.

B — Verordening nr. 800/77: schending van artikel 1, lid 3, van verordening nr. 974/71 van de Raad

Volgens de *Italiaanse regering* volgt uit deze bepaling dat de Commissie haar discretionaire bevoegdheid inzake de beoordeling van het gevaar voor verstoringen in het handelsverkeer slechts kan aanwenden op het gebied van de landbouwprodukten. De mcb's kunnen derhalve slechts worden toegepast op de produkten die „... het voorwerp zijn van een specifieke regeling krachtens artikel 235 van het Verdrag", in geval van gevaar voor verstoringen in de handel in landbouwprodukten waarvan de prijs van de produkten die het voorwerp zijn van een regeling krachtens artikel 235, afhankelijk is. Blijkens de derde overweging van verordening nr. 800/77 werd het gevaar voor verstoringen in de handel beoordeeld ten aanzien van de (niet agrarische) verwerkte produkten.

Het is de Italiaanse regering bekend dat alle basislandbouwprodukten reeds aan mcb's onderworpen waren, zodat zij van de veronderstelling uitgaat dat het gevaar voor vestoringen in het handelsverkeer in deze produkten reeds is uitgesloten. Een vergroting van het gevaar kan stellig de toepassing van mcb's op de afgeleide produkten noodzakelijk maken. Maar de door de Commissie in casu niet in acht genomen voorwaarde (vgl. vorengenoemde derde overweging), dat er gevaar bestaat voor verstoringen in de handel in basislandbouwprodukten, geldt nog steeds.

De *Commissie* verwijst in haar verweerschrift naar haar beschouwingen betreffende de geldigheid van verordening nr. 800/77 in de (aanhangige) zaak 151/77 (Peiser).

In de redenering van de Italiaanse regering wordt bij voorbeeld vergeten dat suiker weliswaar was onderworpen aan mcb's, doch dat deze laatste niet van toepassing waren op de in biscuits verwerkte suiker. Al was men aanvankelijk van mening dat op afgeleide produkten geen mcb's behoefden te worden toegepast omdat er geen sprake was van verstoringen in de handel in die produkten, dit neemt niet weg dat de Commissie gehouden was in te grijpen zodra het bestaan van die verstoringen was aangetoond (vlg. arrest van 20 oktober 1977, zaak 29/77, Roquette, Jurispr. 1977, blz. 1835, met conclusie van advocaat-generaal Warner).

De *Italiaanse regering* merkt in repliek op dat aan de geldigheid van de toepassing van mcb's op biscuits niet kan worden getwijfeld zodra er gevaar bestaat voor verstoringen van de handel in het landbouwprodukt suiker, doordat de in biscuits verwerkte suiker niet is onderworpen aan mcb's. In casu heeft de Commissie daarentegen geen verstoring in de suikerhandel, doch enkel het bestaan van een gevaar voor verstoring van de handel in (niet-agrarische) produkten die suiker bevatten aanwezig geacht of aangetoond.

Weliswaar werd in zaak 29/77 erkend dat de Commissie het gevaar voor verstoringen ten aanzien van het afgeleide produkt kan beoordelen, doch deze zaak had betrekking op een landbouwprodukt (zetmeelprodukten op basis van maïs waarvoor een gemeenschappelijke marktordening gold).

De *Commissie* antwoordt dat de stelling van de Italiaanse regering onhoudbaar is op grond dat:

— verordening nr. 974/71 tevens berust op artikel 235 (vgl. artikel 1, lid 2). De bij voornoemde verordening nr. 2746/72 van de Raad aangebrachte wijziging wijst er nog nadrukkelijker op dat het stelsel der mcb's van toepassing is op de produkten bedoeld in 's Raads verordening nr. 1059/69 van 28 mei 1969 tot vaststelling van de handelsregeling die van toepassing is op bepaalde goederen, verkregen door verwerking van landbouwprodukten (PB L 141 van 1969, blz. 1);

— de verstoringen die de basisprodukten en de afgeleide landbouwprodukten treffen, zijn rechtstreeks van invloed op de produkten bedoeld in verordening nr. 1059/69. Verordening nr. 974/71 schrijft echter niet voor dat de mcb's steeds en op alle afgeleide produkten moeten worden toegepast: zij geeft de Commissie de bevoegdheid te oordelen of er verstoringen aanwezig zijn die de toepassing van deze bedragen kunnen rechtvaardigen.

C — Verordening nr. 800/77: misbruik van bevoegdheid

De *Italiaanse regering* merkt op dat, gesteld al dat de Commissie bevoegd was de mcb's op de betrokken produkten toe te passen, zij deze bevoegdheid heeft aangewend voor een ander doel dan waarvoor zij bij verordening nr. 974/71 werd verleend. Met verordening nr. 800/77 heeft de Commissie niet een probleem betreffende het gemeenschappelijk landbouwbeleid willen oplossen (hetgeen de fundamentele doelstelling van het stelsel der mcb's is), maar door de Ierse verwerkende industrie gesignaleerde moeilijkheden in het handelsverkeer met het Verenigd Koninkrijk willen verhelpen. Deze conclusie berust op de volgende gronden:

— enerzijds werd de beschikking betreffende Ierland buiten werking gesteld

op de dag dat verordening nr. 800/77 van toepassing werd (23 mei 1977);

— anderzijds werden de mcb's niet toegepast op bij voorbeeld witte chocolade en ontbijtkoek, welke produkten, wat betreft de invloed die zij ondergaan van het basislandbouwprodukt, niet verschillen van de andere produkten waarop wel mcb's zijn toegepast.

Volgens de *Commissie* dient te worden vastgesteld of de omstandigheden die de toepassing van mcb's rechtvaardigen, bij de totstandkoming van verordening nr. 2657/77 aanwezig waren.

Wat verordening nr. 800/77 betreft, verwijst de Commissie naar de op het moment van haar vaststelling bestaande monetaire situatie in de Gemeenschap, die verklaart waarom een regionale toepassing van de mcb's niet mogelijk was zonder distorsies en discriminaties te veroorzaken.

In een eerste fase werd door de Commissie het beginsel gehuldigd dat de mcb's slechts moesten worden toegepast op produkten die van de mcb's een invloed van ten minste 1,5 % van hun gemiddelde waarden ondervonden. Voorts werd geen enkel mcb vastgesteld indien dit minder dan 0,25 r.e./100 kg zou bedragen.

De lijst van onder de monetaire compensatie vallende produkten werd aldus uitgebreid of ingekort naar gelang van de monetaire situatie. In 1975 werd als leidraad genomen dat slechts voor de verwerkte produkten waarvoor de gemiddelde maximale invloed meer dan 5 % bedroeg, een monetaire compensatie moest worden vastgesteld.

Ofschoon de situatie in 1976 opnieuw was verslechterd (het verschil tussen de werkelijke koersen en de „groene koersen" bedroeg op 1 januari 1977 — 38,5 % voor het pond sterling, — 19,2 % voor de Italiaanse lire en — 17,5 % voor de Franse frank), achtte de Commissie het aanvankelijk verdedigbaar de mcb's niet automatisch opnieuw in te voeren voor de in verordening nr. 1059/69 genoemde verwerkte produkten. Als gevolg van herhaalde protesten van de Ierse regering zag zij zich evenwel tot snel ingrijpen genoopt om het verschil van 24,3 % te verkleinen dat was ontstaan doordat voor het Britse en het Ierse pond verschillende groene koersen waren vastgesteld.

Een grondiger analyse van de economische en juridische situatie heeft de Commissie doen inzien dat de bestaande problemen niet afdoende konden worden opgelost door de voor Ierland genomen beschikking, welke is vervangen door verordening nr. 800/77.

Op het moment dat deze verordening werd vastgesteld, bedroegen de afwijkingen van de verschillende valuta's die in aanmerking werden genomen voor de vaststelling van de mcb's: Brits pond: — 34,7 %; Iers pond: — 10,4 %; Franse frank: — 16,2 %; Italiaanse lire: — 21,1 %; Duitse mark: + 9,3 %; Belgische en Luxemburgse frank: + 1,4 %; Nederlandse gulden: + 1,4 %; Deense kroon: 0. Als gevolg hiervan was het verschil tussen het Britse en het Ierse pond veel kleiner dan tussen het Britse pond en alle sterke munten. Evenzo was dit verschil kleiner dan bij voorbeeld tussen de Duitse mark en de Italiaanse lire. De feitelijke invloed van de monetaire compensatie overschreed voor de betrokken produkten dan ook de grens van 5 %,

die in 1975 doorslaggevend voor de opheffing van de monetaire compensatie werd geacht. In het licht van deze situatie vormde de algemene toepassing van de monetaire compensatie zonder meer een logische en vanzelfsprekende oplossing, die overigens overeenstemde met de gebruikelijke praktijk.

Ten aanzien van het evenredigheidsbeginsel merkt de Commissie op dat het mechanisme van de monetaire compensatie van meet af aan was opgezet als een globaal stelsel, waarbinnen de mcb's, die afhingen van de monetaire situatie in de afzonderlijke Lid-Staten, nauw in elkaar grepen. Een bewijs hiervoor vormt artikel 4, lid 1, van verordening nr. 974/71, dat aan de vaststelling van mcb's in alle Lid-Staten de voorwaarde verbindt dat de afwijking in ten minste één Lid-Staat 2,5 % bedraagt.

Een regionale toepassing van de monetaire compensatie leidt meestal tot distorsies en verleggingen van het goederenverkeer ten gunste of ten nadele van andere handelsstromen. In zo'n geval hebben de Britse producenten zich dan ook in toenemende mate gewend tot landen met een gerevalueerde valuta, ten opzichte waarvan het voordeel dat zij genoten, van zeer grote betekenis was.

De beperking van de monetaire compensatie tot het Britse pond zou bij voorbeeld tot gevolg hebben gehad dat de exporten van de landen met een gedevalueerde munt naar het Verenigd Koninkrijk werden bevoordeeld ten opzichte van de exporten van de landen met een gerevalueerde munt, daar het correctief van de door eerstgenoemde landen toegepaste uitvoerheffingen en de door laatstgenoemde landen toegekende steun dan zou ontbreken.

Voorts zou door regionale toepassing van mcb's het beginsel van gelijke behandeling zijn geschonden.

In de formulering van de Italiaanse regering houdt het middel geen rekening met de monetaire situatie in november 1977 en vermag het niet aan te tonen dat deze situatie de litigieuze maatregel niet rechtvaardigde.

De *Italiaanse regering* repliceert dat de Commissie op geen enkele wijze aannemelijk weet te maken dat zij zich niet schuldig heeft gemaakt aan machtsmisbruik, hierin bestaande dat zij een op zichzelf wel rechtmatige bevoegdheid heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze was verleend.

Op de vraag over welke omstandigheden in verband met verordening nr. 2657/77 de rechtmatigheidstoetsing door het Hof zich moet uitstrekken, moet worden geantwoord dat men, zowel voor het instellen van beroep als voor de rechtmatigheidstoetsing, de omstandigheden in aanmerking dient te nemen die de Commissie ertoe hebben gebracht verordening nr. 800/77 vast te stellen. De opvatting van de Commissie heeft uiteindelijk tot gevolg dat verordening nr. 2657/77 grotendeels aan de rechtmatigheidscontrole van het Hof is onttrokken, hetgeen ontoelaatbaar is.

Volgens de *Commissie* is verordening nr. 2657/77 geldig voor zover zij is vastgesteld onder de in verordening nr. 974/71 genoemde omstandigheden. In de considerans van verordening nr. 2657/77, volgens welke de situatie sedert de inwerkingtreding van verordening nr. 800/77 niet merkbaar is gewijzigd, wordt verwezen naar deze omstandigheden, die reeds waren vermeld in de derde overweging van verordening nr. 800/77 en op 30 november 1977 werden geacht te bestaan.

D — Verordening nr. 800/77: schending van het evenredigheidsbeginsel

Volgens de *Italiaanse regering* gaat het in casu om verregaand bewerkte produkten. De — beperkte — handel daarin staat los van de markt voor basislandbouwprodukten, waarop zij zelfs geen indirecte invloed uitoefenen. Voor de oplossing van de moeilijkheden die zich in Ierland

voordeden, zou een maatregel krachtens artikel 14 van verordening nr. 1059/69 evenredig en voldoende zijn geweest, hetgeen niet kan worden gezegd van de toepassing van mcb's.

Volgens de *Commissie* was de aanvraag van de Ierse regering niet de reden voor de vaststelling van verordening nr. 800/77 en had zij dit overigens ook niet kunnen zijn. Voorts kon de Commissie niet voorzien in een beperkter maatregel, zoals de toepassing van verordening nr. 974/71 op regionaal niveau.

Wil de Raad passende voorzieningen kunnen treffen krachtens artikel 14, lid 3, van verordening nr. 1059/69, dan moeten „bijzondere maatregelen" zijn genomen met betrekking tot de prijzen van bepaalde basisprodukten. Deze bepaling heeft evenals verordening nr. 974/71 een specifiek toepassingsgebied. Aangezien de vrees voor verstoringen berust op de monetaire situatie in de Lid-Staten en niet op de „bijzondere maatregelen die in het kader van de gemeenschappelijke ordeningen der landbouwmarkten met betrekking tot de prijzen van bepaalde basisprodukten zouden kunnen worden vastgesteld", is het zonneklaar dat er aanleiding bestaat voor de toepassing van de specifieke verordening die was vastgesteld om het hoofd te bieden aan dergelijke eventuele verstoringen.

De *Italiaanse regering* betoogt dat de bepalingen van artikel 14, leden 3 en 4, van verordening nr. 1059/69 eveneens betrekking hebben op maatregelen tot vaststelling van de waarde der groene valuta's van de Lid-Staten.

Volgens de *Commissie* hebben genoemde bepalingen het oog op de marktsituatie (overschotten, schaarste) van een bepaald produkt, doch tonen de gevallen waarin zij werden toegepast, aan, dat zij nimmer zijn aangewend om moeilijkheden als gevolg van de monetaire situatie op te lossen.

E — Interventie van Ierland

De *Ierse regering* ondersteunt het standpunt van de Commissie en herinnert eraan dat zij in de zaak 151/77 (reeds geciteerd), en in de (aanhangige) zaken 95/78, Dulciora, en 157/78, Trawigo, schriftelijke opmerkingen heeft gemaakt.

Met name wat betreft de geldigheid van verordening nr. 2657/77, merkt zij op dat het voortduren van de omstandigheden die tot de vaststelling van verordening nr. 800/77 hebben geleid, een verlenging van de geldigheidsduur van die verordening juist niet ontoelaatbaar maakte, doch rechtvaardigde en zelfs noodzakelijk maakte.

Ter terechtzitting van 12 december 1978 hebben de Italiaanse regering, ten deze vertegenwoordigd door I. M. Braguglia, avvocato dello Stato; de Ierse regering, ten deze vertegenwoordigd door J. Murray, barrister-at-law; en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur C. Maestripieri als gemachtigde, mondelinge opmerkingen gemaakt.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 1 februari 1979 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beroep, ingesteld op 25 januari 1978, heeft de Italiaanse republiek krachtens artikel 173, eerste alinea, EEG-Verdrag verzocht om nietigverklaring van verordening nr. 2657/77 van de Commissie van 30 november 1977 in-

zake de toepassing van monetaire compenserende bedragen op bepaalde produkten die niet onder bijlage II van het Verdrag vallen (PB L 308 van 1977, blz. 48), en van verordening nr. 800/77 van de Commissie van 20 april 1977 tot wijziging van de in verordening nr. 572/76 tot vaststelling van de monetaire compenserende bedragen opgenomen lijst van de produkten waarvoor de monetaire compenserende bedragen gelden (PB L 97 van 1977, blz. 18), voor zover zij, bij verordening nr. 2657/77, voorziet in de handhaving, na 31 december 1977, van de toepassing der monetaire compenserende bedragen op de produkten bedoeld in bijlage I, deel 8, van verordening nr. 572/76 en vallende onder de onderverdelingen 17.04 D, 18.06 B, 18.06 C, 19.08 B en 21.07 C.

2 Het geschil heeft betrekking op de toepassing van het stelsel der monetaire compenserende bedragen op produkten die niet vallen onder bijlage II van het Verdrag en krachtens artikel 235 van het Verdrag het voorwerp zijn van een specifieke regeling als bedoeld in artikel 1, lid 2, sub b, van verordening nr. 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB L 106 van 1971, blz 1).

3 De in verordening nr. 800/77 bedoelde produkten behoren tot de onderverdelingen 17.04 D (suikerwerk zonder cacao, behalve zoethoutextract, kauwgom en het produkt „witte chocolade"), 18.06 B (consumptie-ijs dat cacao bevat), 18.06 C (chocolade en suikerwerken welke cacao bevatten), 19.08 B (banketbakkerswerk, gebak en biscuits, behalve „ontbijtkoek") en
4 21.07 C (consumptie-ijs zonder cacao). Blijkens de tweede en derde overweging van verordening nr. 800/77 waren op alle landbouwprodukten waaruit deze produkten worden vervaardigd, hoge monetaire compenserende bedragen van toepassing, waardoor „het prijsverschil bij de basisprodukten zo groot (was) geworden dat het, gelet op de bijzondere situatie op de markt van sommige gevoelige produkten, noodzakelijkerwijze een grote invloed (moest) hebben op de mededingingsvoorwaarden voor der verwerkte pro-
5 dukten". Verordening nr. 800/77 bepaalt in artikel 2, lid 2, tweede alinea, dat voor bovenbedoelde verwerkte produkten „de monetaire compenserende bedragen slechts van toepassing (zijn) uiterlijk tot en met 31 december 1977".

6 De vaststelling van deze verordening, die met ingang van 23 mei 1977 van toepassing was, werd voorafgegaan door de beschikking van de Commissie

van 23 maart 1977, waarbij Ierland werd gemachtigd voor bepaalde verwerkte landbouwprodukten vrijwaringsmaatregelen te nemen op grond van artikel 135 van de Toetredingsakte en waarbij het die Lid-Staat werd toegestaan om tot en met 31 december 1977 een bedrag te heffen bij invoer vanuit het Verenigd Koninkrijk en een bedrag toe te kennen bij uitvoer naar dat land van de onder bovengenoemde onderverdelingen vallende verwerkte landbouwprodukten (PB L 97 van 1977, blz. 29). In de considerans van deze beschikking wordt opgemerkt dat:

7

„... de geheven of toegekende compenserende bedragen (betreffende) de basisprodukten ... voor het Verenigd Koninkrijk 34,7 % en voor Ierland 10,4 % bedragen; dat deze situatie, die voor de betrokken producenten in Ierland resulteert in een relatief nadeel van 24,3 % voor de kosten van de basisprodukten, aanleiding kan geven tot distorsie van de concurrentie tussen de betrokken Lid-Staten voor de handel in de verwerkte landbouwprodukten die in de Ierse aanvraag zijn vermeld; dat deze situatie, die sinds november 1976 acuut is, voor de betrokken sectoren in Ierland aanleiding heeft gegeven tot ernstige moeilijkheden ..."

8 De bij deze bilaterale regeling tussen het Verenigd Koninkrijk en Ierland ingevoerde monetaire compenserende bedragen zijn gewijzigd bij beschikking van de Commissie van 4 mei 1977 (PB L 123 van 1977, blz. 18), volgens welke deze tweede, alsmede de voorgaande beschikking, buiten werking traden op de dag waarop verordening nr. 800/77 in werking trad. Bij brief van 24 oktober 1977 heeft de Italiaanse regering de Commissie in kennis gesteld van haar verzet tegen de verlenging van de geldigheidsduur van verordening nr. 800/77. Tot de verlenging voor onbepaalde tijd werd besloten bij verordening nr. 2657/77 van 30 november 1977.

9

10

De ontvankelijkheid van het beroep wat verordening nr. 800/77 betreft

11 In haar beroep concludeert de Italiaanse regering tot nietigverklaring:

— van verordening nr. 2657/77 van de Commissie van 30 november 1977;

— van verordening nr. 800/77 van de Commissie van 20 april 1977, voor zover zij, bij verordening nr. 2657/77, voorziet in de handhaving, na

31 december 1977, van de toepassing der monetaire compenserende bedragen op de produkten bedoeld in bijlage I, deel 8, van verordening nr. 572/76 en vallende onder de onderverdelingen 17.04 D, 18.06 B, 18.06 C, 19.08 B en 21.07 C.

12 De Commissie betwist de ontvankelijkheid van het beroep voor zover het strekt tot nietigverklaring van verordening nr. 800/77, met het oog op de bepalingen van artikel 173 van het Verdrag en artikel 81, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering inzake de termijn voor het instellen
13 van beroep. Volgens haar hebben de door de Italiaanse regering aangevoerde middelen geen betrekking op de verlenging op zichzelf, noch op de economische situatie in november 1977, doch op de redenen die hebben geleid tot de vaststelling van verordening nr. 800/77.

14 In werkelijkheid heeft het beroep echter slechts betrekking op de rechtstoestand die vanaf 1 januari 1978 gold ingevolge de bepalingen van verordening nr. 2657/77, waarbij de geldigheidsduur van verordening nr. 800/77 voor
15 onbepaalde tijd werd verlengd. Dit onderdeel van het beroep is derhalve ontvankelijk.

Het middel met betrekking tot verordening nr. 2657/77

16 De Italiaanse regering betoogt dat de Commissie met artikel 2, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 800/77 haar eigen discretionaire bevoegdheid, dat wil zeggen de uitoefening van die bevoegdheid, tot de niet voor verlen-
17 ging vatbare datum van 31 december 1977 wilde beperken. Bij gevolg zou de Commissie misbruik maken van haar bevoegdheid wanneer zij, zonder dat de situatie aanmerkelijk is gewijzigd, besluit dat de monetaire compense-

18 rende bedragen voor onbepaalde tijd zullen worden toegepast. Volgens de Italiaanse regering is er voorts sprake van schending van het beginsel van gerechtvaardigd vertrouwen doordat de termijn van verordening nr. 800/77 dermate dringend werd vastgesteld, dat men ervan mocht uitgaan dat de toepassing van de compenserende bedragen „uiterlijk op 31 december 1977"
19 zou eindigen. De omstandigheid dat verordening nr. 2657/77 een maand vóór het einde van die termijn in werking is getreden, volstaat volgens haar niet om het gerechtvaardigd vertrouwen te beschermen, daar de uiterste termijn niet voor verlenging vatbaar is verklaard, nu verordening nr. 800/77 bepaalt dat „de monetaire compenserende bedragen slechts van toepassing (zijn) uiterlijk tot en met 31 december 1977."

20 De Commissie antwoordt dat zij zich eind november 1977 slechts had te bekommeren om de vraag of aan de voorwaarden van verordening nr. 974/71 was voldaan, dat wil zeggen of de omstandigheden die de toepassing van de compenserende bedragen noodzakelijk hadden gemaakt, nog steeds
21 aanwezig waren. Als dat zo was, kon aan de geldigheid van verordening nr.
22 2657/77 niet kunnen worden getwijfeld. In werkelijkheid zag zij zich niet gesteld voor het door de Italiaanse regering geschetste alternatief, daar de vermelding van een uiterste datum alleen zou betekenen dat zij de bedragen
23 niet kon blijven toepassen zonder een nieuwe verordening vast te stellen. De doelstelling van de gemeenschapsbepalingen in de agromonetaire sector en de considerans van de betrokken verordening moesten de belanghebbenden tot de conclusie doen komen, dat de aan het eind van het jaar te nemen maatregelen — verlenging, afschaffing of wijziging van het in verordening nr. 800/77 voorziene stelsel — noodzakelijkerwijze zouden afhangen van de situatie van de valutamarkten op dat moment.

24 Zelfs als artikel 2, lid 2, van verordening nr. 800/77 de door de Italiaanse regering voorgestane betekenis zou hebben, was de Commissie daardoor niet ontslagen van haar plicht, de situatie vóór het eind van het jaar opnieuw
25 te onderzoeken. In de zesde overweging van verordening nr. 800/77 werd gesteld „dat de economische situatie voor de betrokken ... produkten vóór het eind van het jaar opnieuw onderzocht dient te worden en de lijst van deze produkten die zijn onderworpen aan het stelsel van monetaire compen-
26 serende bedragen, eventueel moet worden herzien". Uit deze overweging kon niet worden afgeleid dat indien de situatie ongewijzigd bleef, de toepas-

sing van de compenserende bedragen onvermijdelijk zou worden stopgezet; men kon er daarentegen uit afleiden dat indien hun toepassing na 31 december 1977 moest worden voortgezet, een nieuwe verordening noodzakelijk was.

27 Bij gevolg is het middel ongegrond.

Het middel met betrekking tot verordening nr. 800/77

28 De Italiaanse regering betoogt, dat de Commissie, door verordening nr. 800/77 vast te stellen, inbreuk heeft gemaakt op de bepalingen van artikel 1, lid 3, van verordening nr. 974/71, volgens welke „de bepalingen van lid 1 ... slechts (worden) toegepast voor zover de toepassing van de in dit lid bedoelde monetaire maatregelen verstoringen zou veroorzaken in de handel in
29 landbouwprodukten". Ingevolge deze bepaling hadden compenserende bedragen op de produkten die niet onder bijlage II van het Verdrag vallen en die het voorwerp zijn van een regeling krachtens artikel 235 EEG-Verdrag, slechts kunnen worden ingevoerd ter voorkoming van gevaar voor verstoringen in de handel in de basislandbouwprodukten (suiker, graan, enz.) waarvan de verwerkte produkten, te weten consumptie-ijs, chocolade, biscuits en-
30 zovoort afhankelijk zijn. Volgens de considerans van verordening nr. 800/77 zou de Commissie niet het gevaar voor verstoringen in de handel in landbouwprodukten, doch het gevaar voor distorsies van de mededinging bij de
31 betrokken produkten in aanmerking hebben genomen. Voorts zou de motivering van verordening nr. 800/77 gebrekkig zijn doordat geen rekening wordt gehouden met het gevaar voor verstoringen in de handel in landbouwprodukten en slechts het gevaar voor verstoringen van de mededingingsvoorwaarden in de handel in verwerkte produkten wordt vastgesteld.

32 Ter rechtvaardiging van verordening nr. 800/77 heeft de Commissie inderdaad aangevoerd dat „voor verwerkte produkten waarvoor geen monetaire compenserende bedragen gelden, het prijsverschil bij de basisprodukten zo groot is geworden, dat het ... noodzakelijkerwijze een grote invloed moet hebben op de mededingingsvoorwaarden voor de verwerkte produkten ..."

33 Volgens de tekst van artikel 1, lid 3, van verordening nr. 974/71, zoals neergelegd in 's Raads verordening nr. 2746/72 van 19 december 1972 (PB L 291 van 1972, blz. 148), is voor de toepassing van de monetaire compenserende bedragen op de basislandbouwprodukten vereist dat de in lid 1 bedoelde monetaire maatregelen (dat wil zeggen de fluctuatie van de wisselkoers van de munteenheid van een Lid-Staat) verstoringen in de handel in landbouwpro-
34 dukten veroorzaken. Voor het verwerkte produkt zijn blijkens de bepalingen van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 974/71 de toepasselijke monetaire compenserende bedragen gelijk aan de invloed die de prijs van het betrokken produkt ondergaat van de toepassing van het compenserend bedrag op de
35 prijs van het basisprodukt waarvan het afhankelijk is. Bij gevolg is de toepassing van de compenserende bedragen op verwerkte produkten voldoende gerechtvaardigd wanneer de compenserende bedragen voor de basisprodukten
36 een aanzienlijke invloed hebben op de prijs van de verwerkte produkten. Ten aanzien van de basislandbouwprodukten waaruit de in verordening nr. 800/77 bedoelde verwerkte produkten zijn vervaardigd, stond het gevaar voor verstoringen vast op het moment dat de monetaire compenserende be-
37 dragen op deze basisprodukten werden toegepast. De motivering van de betrokken verordening geeft duidelijk aan dat de toepassing van deze compenserende bedragen op de basisprodukten een aanzienlijke invloed kan hebben op de prijs van de verwerkte produkten. Bij gevolg is dit middel ongegrond.

38 De Italiaanse regering betoogt dat de Commissie de monetaire compenserende bedragen op de betrokken produkten niet heeft toegepast om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden die de monetaire onbestendigheid kon meebrengen voor de goede werking van de gemeenschappelijke marktordeningen, doch om de door de Ierse verwerkende industrie gesignaleerde moeilijkheden in het handelsverkeer met het Verenigd Koninkrijk te verhelpen.
39 De toepassing van de monetaire compenserende bedragen op de betrokken produkten voor de handel tussen de Lid-Staten en met derde landen vindt volgens haar geen rechtvaardiging in de geringe invloed die de monetaire

40 afwijkingen op de prijs van de verwerkte produkten konden hebben. Deze conclusie zou worden bevestigd door de omstandigheid dat de compenserende bedragen bijvoorbeeld niet zijn toegepast op witte chocolade (onderverdeling 17.04 C) en op „ontbijtkoek" (onderverdeling 19.08 A), welke produkten wat betreft de invloed die zij ondergaan van het basislandbouwprodukt, niet verschillen van de andere in aanmerking genomen produkten,
41 waarop de compenserende bedragen wel zijn toegepast. Krachtens artikel 14 van verordening nr. 1059/69 had de Raad passende voorzieningen kunnen treffen teneinde rekening te houden hetzij met de eventuele invloed op het handelsverkeer in goederen van bijzondere maatregelen die in het kader van de gemeenschappelijke marktordeningen ten aanzien van de prijzen van bepaalde basisprodukten worden genomen, hetzij met een bijzondere situatie
42 waarin bepaalde goederen zich zouden kunnen bevinden. Het gedeelte van verordening nr. 800/77 inzake de produkten waarop het onderhavige geding betrekking heeft, zou in strijd zijn met het evenredigheidsbeginsel, aangezien voor de oplossing van de moeilijkheden waarmee de Ierse verwerkende industrie in de beperkte sector van de handel met het Verenigd Koninkrijk had te kampen, een maatregel krachtens genoemd artikel 14 passend en voldoende zou zijn geweest, terwijl de toepassing van compenserende bedragen noodzakelijk noch evenredig was aan het nagestreefde doel.

43 De Commissie verklaart dat zij in 1975 als leidraad heeft aanvaard, dat een monetaire compensatie slechts moest worden vastgesteld voor de verwerkte produkten waarvoor de maximale gemiddelde invloed van de compensatie
44 meer dan 5 % bedroeg. Op 1 januari 1977 bedroeg het verschil tussen de „groene koers" van het Britse pond en van het Ierse pond 23,3 %, hetgeen aanleiding gaf tot herhaalde protesten van de Ierse regering en, als gevolg daarvan, tot de beschikking van 23 maart 1977 waarbij Ierland werd gemach-
45 tigd vrijwaringsmaatregelen te nemen. Een grondiger analyse van de economische en juridische situatie zou hebben aangetoond dat de bestaande problemen niet afdoende konden worden opgelost door de voor Ierland genomen
46 beschikking. Op het moment dat verordening nr. 800/77 werd vastgesteld bedroegen de afwijkingen voor de verschillende valuta's die voor de vaststelling van de compenserende bedragen in aanmerking werden genomen: Brits pond: — 34,7 %; Iers pond: — 10,4 %; Franse frank: — 16,2 %; Italiaanse

lire: — 21,1 %; Duitse mark: + 9,3 %; Belgische en Luxemburgse frank:
47 + 1,4 %; Nederlandse gulden: + 1,4 %; Deense kroon: 0. Hieruit zou blijken dat het verschil tussen het Britse en het Ierse pond veel kleiner was dan tussen het Britse pond en alle sterke munten en ook kleiner dan tussen de
48 Duitse mark en de Italiaanse lire. Bovendien overschreed de feitelijke invloed van de monetaire compensatie voor de betrokken produkten de grens van 5 %, die in 1975 doorslaggevend voor de afschaffing van bedoelde compensa-
49 tie werd geacht. Artikel 14 van verordening nr. 1059/69 zou slechts doelen op het treffen van „passende voorzieningen" door de Raad, „ten einde rekening te houden met de eventuele invloed op het handelsverkeer in goederen tussen de Lid-Staten onderling en met derde landen, van bijzondere maatregelen die in het kader van de gemeenschappelijke ondernemingen der landbouwmarkten met betrekking tot de prijzen van bepaalde basisprodukten
50 zouden kunnen worden vastgesteld". Volgens de Commissie is deze bepaling dan ook niet geschikt voor het tegengaan van het gevaar voor verstoringen in het handelsverkeer in verwerkte produkten als gevolg van de monetaire situa-
51 tie in de Lid-Staten. Ten aanzien van de niet-toepassing van de compenserende bedragen op bepaalde andere produkten merkt de Commissie op, dat zij na afweging van de relevante factoren, zoals de beperkte mededinging en de omstandigheid dat geen enkel verzoek om invoering van de compenserende bedragen was ingediend, tot de conclusie was gekomen dat die produkten niet aan het stelsel der monetaire compenserende bedragen behoefden te worden onderworpen.

52 De Italiaanse regering heeft de door de Commissie overgelegde statistische gegevens niet aangevochten.

53 Overigens is de Commissie niet gehouden compenserende bedragen vast te stellen voor alle produkten van een groep, doch kan zij de noodzaak om compenserende bedragen toe te passen, hetzij per produkt hetzij per groep produkten beoordelen.

54 Bij gevolg is dit middel ongegrond.

55 Daar de middelen van de Italiaanse regering falen, moet het beroep worden verworpen.

56 De Ierse republiek heeft, als interveniënte ter ondersteuning van het standpunt van de Commissie, geconcludeerd tot verwerping van het beroep, doch heeft niet gevorderd dat haar eigen kosten door verzoekster zullen worden gedragen.

Kosten

57 Ingevolge artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering dient de in het ongelijk gestelde partij in de kosten te worden verwezen.

58 Verzoekster is in het ongelijk gesteld.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. **Verwerpt het beroep.**

2. **Verwijst de Italiaanse republiek in de aan verweerster opgekomen kosten.**

Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore

Sørensen O'Keeffe Bosco Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op vijf april negentienhonderdnegenenzeventig.

Voor de griffier

J. A. Pompe

adjunct-griffier

De waarnemend president

J. Mertens de Wilmars

president van de Eerste Kamer